

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. spalio 30 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Danguolės Bublienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja) ir Gražinos Davidonienės, teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal atsakovo A. K. kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. balandžio 4 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės Šiaulių apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos ieškinį atsakovui A. K. dėl žalos atlyginimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių *non bis in idem* principą (už tą patį nusikaltimą, taip pat už tą patį teisės pažeidimą, kuris nėra nusikaltimas, asmuo negali būti baudžiamas antrą kartą), baudžiamojoje byloje nustatytų faktų prejudicinę reikšmę nagrinėjamai civilinei bylai, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė Šiaulių apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – ir Šiaulių AVMI) kreipėsi į teismą su ieškiniu, kuriuo prašė priteisti iš atsakovo A. K. 182 423,06 Eur žalos ir bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Nurodė, kad atsakovas yra bankrutavusius VŠĮ „Krepšinio ratas“ steigėjas, o nuo 2014 m. rugpjūčio 1 d. iki 2016 m. spalio 27 d. buvo ir jos vadovu. Atsakovo vadovaujamai VŠĮ „Krepšinio ratas“ Šiaulių apygardos teismo 2021 m. rugsėjo 23 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-70-357/2023 buvo iškelta bankroto byla, joje, be kita ko, 2022 m. gegužės 12 d. nutartimi patvirtintas ieškovės 182 423,06 Eur finansinis reikalavimas. Įsiteisėjusiu Šiaulių apygardos teismo 2021 m. vasario 21 d. nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1-15-316/2021, kuris iš dalies pakeistas Lietuvos apeliacinio teismo 2021 m. rugsėjo 9 d. nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1A-230-487/2021, atsakovas buvo pripažintas kaltu ir nuteistas dėl apgaulingos BVŠĮ „Krepšinio ratas“ apskaitos tvarkymo ir neteisingų duomenų apie pajamas bei išlaidas pateikimo ir dokumentų klastojimo (Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 222 straipsnio 1 dalis, 220 straipsnio 1 dalis, 300 straipsnio 1 dalis).
4. Ieškovės teigimu, tokios baudžiamojoje byloje nustatytos faktinės aplinkybės, kad atsakovas neįtraukė į apskaitą darbuotojams mokamo darbo užmokesčio, nemokėjo su tuo susijusių mokesčių, taip pat ne pagal paskirtį panaudojo gautą paramą, patvirtina atsakovo kryptingą veikimą prieš ieškovės interesus. Atliekant mokestinį patikrinimą, kurio pagrindu 2022 m. kovo 31 d. buvo priimtas sprendimas dėl patikrinimo akto Nr. 31.49Mr tvirtinimo, buvo nustatyta, kad bendra nesumokėtų mokesčių, delspinigių ir baudos suma yra 182 443,99 Eur. Atsakovas, atlikdamas nusikalstamus veiksmus, sąmoningai siekė padaryti individualią žalą būtent ieškovei, t. y. išvengti mokestinių prievolių vykdymo. Be to, atsakovui turėjo būti žinoma, kad kai bendrovė neturi pakankamai lėšų atsiskaityti su kreditoriais, pirmiausia turi būti atliekami mokėjimai į valstybės biudžetą. Kadangi atsakovo neteisėti veiksmai buvo nukreipti tiesiogiai į ieškovės, kaip kreditorės, teisių pažeidimą, ieškovė prašo priteisti jai iš atsakovo žalos atlyginimą.
5. Patikslintu ieškiniu ieškovė sumažino prašomą priteisti žalos atlyginimą 19 000 Eur suma (įsiteisėjusiais teismų nuosprendžiais iš atsakovo priteistas už tuos pačius veiksmus baudos dydis) bei, patikrinus įmokų į valstybės, savivaldybių ir fondų apskaičiavimo ir sumokėjimo teisingumą, patikslintu 20,93 Eur dydžiu. Taigi, galutinai suformulavusi savo reikalavimą ieškovė prašė priteisti iš atsakovo 163 423,06 Eur jai tiesiogiai padarytos žalos atlyginimą.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

6. Šiaulių apygardos teismas 2022 m. lapkričio 14 d. sprendimu ieškovės ieškinį atmetė, priteisė iš ieškovės atsakovui A. K. 1500 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
7. Teismas nurodė, kad tiesioginis ieškinys atsakovui A. K., buvusiam BVŠĮ „Krepšinio ratas“ vadovui, nagrinėjamoje byloje yra pareikštas dviem pagrindais. Ieškovė teigia patyrusi tiesioginę žalą dėl to, kad atsakovas nesilaikė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.930¹ straipsnio 1 dalyje nustatytos finansinių reikalavimų tenkinimo eilės ir turėtas lėšas panaudojo ne mokesčiams sumokėti, bet atsiskaityti su žemesnės eilės kreditoriais. Ieškinys taip pat reiškiamas ir tuo pagrindu, kad atsakovo atžvilgiu yra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ir turtą pateikimą, apgaulingą apskaitos tvarkymą, dokumentų klastojimą ir disponavimą suklustotais dokumentais, t. y. įvykdžius veiksmus, kurie buvo nukreipti į mokesčių nemokėjimą, juolab kad pats atsakovas kaltę baudžiamojoje byloje pripažino ir paaikšino naudojėsis neteisėta schema, siekdamas išvengti papildomų pridėtinės vertės, gyventojų pajamų ir socialinio draudimo mokesčių mokėjimo, todėl mokesčių nedeklaravo ir jų nemokėjo.
8. Teismas pažymėjo, kad verslo sprendimai turi būti teisėti, t. y. priimti nepažeidžiant imperatyviųjų teisės normų ir fiduciarinių pareigų. Už įstatymuose nustatytų imperatyviųjų teisės normų pažeidimą vadovui civilinė atsakomybė atsiranda esant paprastam neatsargumui. Tinkamas mokesčių apskaičiavimas ir jų mokėjimas siejamas su platesne vadovo pareiga tinkamai organizuoti įstaigos finansinę apskaitą, taigi, kai vadovas nevykdo pareigos teisingai ir laiku apskaičiuoti bei sumokėti mokesčius, jam taikoma civilinė atsakomybė. Todėl teismas iš dalies

sutiko su ieškovės argumentais, kad neteisėti atsakovo veiksmai, nepaisant atsakovo įvardytų jų atlikimo motyvų (siekis išsaugoti krepšinio klubo veiklos tęstinumą), negali būti laikomi pagrįstu veikimu geriausiais įstaigos interesais, nes tokie veiksmai neatitinka protingo sprendimo požymių, be to, jais pažeidžiamos ne tik CK 2.87 straipsnio 1 dalyje nustatytos fiduciarinės vadovo pareigos veikti sąžiningai ir protingai, bet ir imperatyviosios mokesčių įstatymų normos.

9. Teismas, remdamasis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 9 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-7-278-469/2019 ir 2020 m. kovo 18 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-69-1075/2020 išaiškinimais dėl CK 6.930 straipsnio nuostatų pažeidimo, atkreipė dėmesį į tai, kad šis institutas nėra bankrutuojančios įmonės ar visų jos kreditorių teisių gynimo būdas, todėl bankroto administratorius negali pareikšti ieškinio dėl lėšų, sumokėtų pažeidžiant atsiskaitymo tvarką, priteisimo. Kita vertus, nors teisė pareikšti reikalavimą už neteisėtą atsiskaitymą yra pripažįstama pačiam kreditoriui, nagrinėjamu atveju atsakovo padarytas atsiskaitymo tvarkos pažeidimas savaime nereikia neteisėtų jo, kaip vadovo, veiksmų, tiesiogiai nukreiptų į konkretų kreditorių, atlikimo. Teismo vertinimu, nėra nustatytos visos būtinosios atsakovo A. K. civilinės atsakomybės sąlygos (CK 6.246–6.249 straipsniai), o vien nusikalstamos veikos padarymas nelemia civilinės atsakomybės jam taikymo, nes nėra pakankamo pagrindo spręsti, kad atsakovo veiksmai buvo nukreipti į individualios žalos ieškovei padarymą.
10. Teismas priėjo ir prie tokios išvados, kad, kitaip nei įrodinėjo ieškovė, ji iš viso neturi teisės pareikšti tiesioginio reikalavimo dėl žalos atlyginimo. Teismas nesutiko su ieškovės pozicija, kad turi būti vadovaujama Lietuvos apeliacinio teismo 2020 m. gegužės 25 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e2A-289-943/2020 pateiktais išaiškinimais dėl mokesčių administratorės teisės pareikšti tiesioginį ieškinį bendrovės vadovui dėl žalos atlyginimo, pažymėjęs, jog nagrinėjamos bylos faktinės aplinkybės skiriasi nuo Lietuvos apeliacinio teismo išnagrinėtos civilinės bylos faktinių aplinkybių, kurių kontekste ir buvo pasisakyta dėl tiesioginio ieškinio pareiškimo galimybės. Sprendimas civilinėje byloje Nr. e2A-289-943/2020 buvo priimtas įvertinus tai, kad mokesčių administratorė buvo vienintelė bankrutavusios įmonės kreditorė, jau buvo priimtas sprendimas dėl bankrutavusios įmonės pabaigos, o ieškinį pareiškusios ieškovės finansinis reikalavimas liko nepatenkintas. Nagrinėjamoje byloje yra susiklosčiusi kitokia faktinė situacija – ieškovė nėra vienintelė kreditorė.
11. Teismas nurodė, kad BVŠĮ „Krepšinio ratas“ pagrindinė ir didžiausia kreditorė yra RUAB „Šiaulių plentas“, kurios reikalavimas siekia 250 106,49 Eur ir kuri 2017 m. gegužės 16 d. laidavimo sutartimi laidavo už dabar jau bankrutavusios įstaigos prievolės bankui pagal jos ir AB Šiaulių banko 2010 m. balandžio 1 d. sudarytą kredito sutartį. Taigi, dabar jau bankrutavusi įstaiga nevykdė savo prievolių ne tik ieškovei, bet ir kreditoriui AB Šiaulių bankui, kurią vėliau pakeitė RUAB „Šiaulių plentas“, kitaip tariant, buvone tik siekiama išvengti mokesčių valstybės biudžetui mokėjimo, bet ir vengiama atsiskaityti ir su kitais kreditoriais. Todėl pakankamo pagrindo spręsti, kad atsakovo neteisėti veiksmai buvo nukreipti išimtinai į ieškovę ir kad ieškovei buvo padaryta individuali žala, kuri negali būti tapatinama su įstaiga ar (ir) visiems jos kreditoriams padaryta žala, teismas nežvelgė. Be to, teismo vertinimu, ieškovė neįrodė ir tokios faktinės aplinkybės, kad jeigu atsakovas nebūtų atlikęs nusikalstamos veikos, mokesčiai būtų buvę sumokėti laiku.
12. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, 2023 m. balandžio 4 d. nutartimi išnagrinėjusi ieškovės apeliacinį skundą, Šiaulių apygardos teismo 2022 m. lapkričio 14 d. sprendimą panaikino ir perdavė bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.
13. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad nagrinėjamoje byloje kyla neteisėtų veiksmų nukreipimo į konkretaus kreditoriaus (ieškovės, atstovaujančios valstybei) teisių pažeidimą klausimas. Tai, kad atsakovo nurodymu mokėjimai pirmiausia buvo atliekami įstaigos darbuotojams, sportininkams, prekių tiekėjams ir paslaugų teikėjams, o su ieškove neatsiskaitoma, t. y. visi privalomi mokesčiai valstybei nesumokami, leidžia konstatuoti CK 6.930¹ straipsnyje nustatytą atsiskaitymą su kreditoriais tvarkos ir eiliškumo pažeidimą, tačiau tokie atsakovo veiksmai nesuponuoja išvados dėl atsakovo siekio padaryti žalą konkrečiam kreditoriui (ieškovei), atitinkamai ir žalos atlyginimo institutas vien šiuo pagrindu netaikytinas. Teisėjų kolegijos vertinimu, nurodytų atsakovo neteisėtų veiksmų tikslas buvo kitas – tęsti įstaigos veiklą. Be to, byloje duomenų, kad atsakovas turėjo ketinimų neatsiskaityti tik su ieškove, nėra, taip pat nėra ir tokių duomenų, kad įstaiga iš viso nebūtų mokėjusi jokių mokesčių valstybei, pavyzdžiui, už įtrauktą į apskaitą (deklaruoatą kaip išmokamą) darbo užmokesčio dalį.
14. Kita vertus, teisėjų kolegija konstatavo, kad šiuo konkrečiu atveju baudžiamojoje byloje priimtais procesiniais dokumentais jau yra konstatuota, kad atsakovas atliko nusikalstamus veiksmus, kuriais buvo siekiama išvengti mokesčių mokėjimo valstybei. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į baudžiamosios bylos baigtį, pirmosios instancijos teismo padarytą išvadą, jog ieškovė neįrodė specifiskai nukreiptų į žalos valstybei padarymą tyčinių atsakovo veiksmų, pripažino nepagrįsta. Teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismo argumentas, kad baudžiamojoje byloje neteisėtai ir kaltais pripažintų veiksmų (nusikalstamų veikų) atlikimo metu įstaiga turėjo pradestų įsipareigojimų ne tik valstybei, bet ir kitiems savo kreditoriams, aiškiai nepakankamas nuspręsti, kad atsakovo nusikalstami veiksmai nebuvo nukreipti į konkrečią kreditorę – ieškovę.
15. Teisėjų kolegija konstatavo, kad vien faktas, jog atsakovas buvo nuteistas už veikų, kurių vienas iš būtinų sudėties požymių yra sąmoningas siekis išvengti mokesčių valstybei mokėjimo, padarymą, leidžia konstatuoti, kad yra įrodytas specifinis tiesioginio ieškinio pagrindas – siekimas padaryti žalą konkrečiam asmeniui (kreditoriui). Baudžiamojoje byloje konstatuotos nusikalstamų veiksmų bei jų civilinių teisinių pasekmių aplinkybės asmens, dėl kurio priimtas teismo nuosprendis, atžvilgiu įgyja prejudencialumo savybę. Šiuo atveju baudžiamojoje byloje konstatuota atsakovo tyčia, pateikiant melagingus duomenis mokesčių tvarkytojui, tuo siekiant išvengti mokesčių į valstybės biudžetą mokėjimo, pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 182 straipsnio 3 punktą, yra prejudicinė aplinkybė, kurios įrodinėti iš naujo nereikia. Nėgana to, tiek ikiteisminio tyrimo metu, tiek baudžiamosios bylos nagrinėjimo teisme metu atsakovas visiškai pripažino savo kaltę dėl to, kad jis, būdamas BVŠĮ „Krepšinio ratas“ direktorius ir vykdydamas kasininko pareigas, nuo 2014 m. rugpjūčio 1 d. iki 2016 m. spalio 31 d. apgaulingai tvarkė apskaitą ir kad taupydamas lėšas išmokėjo darbuotojams 295 374,68 Eur į apskaitą neįtraukto darbo užmokesčio.
16. Atitinkamai teisėjų kolegija padarė išvadą, kad atsakovas ne tik suprato tokių savo veiksmų esmę, jų pobūdį (nukreipimą individualiai į ieškovę) bei jų padarinius, bet ir siekė būtent tokių padarinių atsiradimo. Todėl teisėjų kolegija sutiko su ieškovės pozicija, kad ji įrodė atsakovo tiesioginius tyčinius veiksmus, susijusius su vengimu mokėti mokesčius darbo teisinių santykių pagrindu.
17. Be to, baudžiamojoje byloje yra nustatyta, kad dėl atsakovo atliktų neteisėtų veiksmų, apgaulingai tvarkant buhalteriją, neįmanoma identifikuoti gautos paramos panaudojimo paskirties. Todėl teisėjų kolegija nepritarė atsakovo argumentams dėl neįrodyto paramos lėšų panaudojimo ne pagal paskirtį fakto, juolab kad atsakovas jokių kitų ekspertų išvadas paneigiančių įrodymų į nagrinėjamą civilinę bylą nėra pateikęs. Teisėjų kolegija pripažino, kad ieškovė ir dėl šios ginčo dalies įrodė atsakovo neteisėtus veiksmus, atliktus būtent jos atžvilgiu, t. y. siekį išvengti pajamų mokesčio už komerciniais tikslais panaudotas paramos lėšas sumokėjimo. Taip pat nustatyta, kad pati įstaiga nėra pajėgi atlyginti jos vadovo neteisėtai ir kaltais veiksmais padarytos žalos ieškovei, kadangi yra likviduota dėl bankroto.
18. Teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas suklydo ne tik vertindamas atsakovo veiksmų teisėtumą bei jų specifinį pobūdį, bet ir konstatuodamas, kad pareiga įrodyti, jog atsakovui neatlikus nusikalstamos veikos mokesčiai būtų buvę sumokėti, teko būtent ieškovei. Juridinio asmens – mokesčių mokėtojo – vadovo ar kito darbuotojo civilinės atsakomybės sąlygas turi įrodyti mokesčių administruojanti institucija. Juridinio asmens vadovui ar kitam darbuotojui, pripažintam kaltu dėl nusikalstamos veikos padarymo, nekiltų civilinė atsakomybė tik tada, jei jis įrodytų, kad mokestinė prievolė nebūtų įvykdyta net ir tuo atveju, jei nebūtų padaryta nusikalstama veika. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai ieškovei perkėlė atsakovui tenkančią pareigą įrodyti aplinkybes, galinčias pašalinti civilinės atsakomybės instituto jam taikymą (kad mokestinė prievolė nebūtų įvykdyta net ir tuo atveju, jeigu nebūtų padaryta nusikalstama veika), o šis proceso teisės normos pažeidimas galėjo turėti įtakos teisingam šio ginčo išnagrinėjimui. Be to, skundžiamame sprendime pirmosios instancijos teismas visiškai nevertino ir netyrė aplinkybių, lemiančių galimybę taikyti atleidimą nuo civilinės atsakomybės.
19. Teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas nevykdė CPK 8 straipsnyje įtvirtintos teismo pareigos imtis priemonių, kad byla būtų tinkamai išnagrinėta. Tik suteikus atsakovui galimybę teikti į bylą įrodymus dėl neteisėtų veiksmų atlikimo momentu buvusios

BVŠĮ „Krepšinio ratas“ tikrosios finansinės padėties, šios įstaigos gebėjimo ar negebėjimo vykdyti savo įsipareigojimus kreditoriui, pareiškusiai jam tiesioginį ieškinį, ir atitinkamai suteikiant teisę ieškovei teikti atsakovo nurodytas aplinkybes paneigiančius įrodymus (CPK 12 straipsnis), būtų užtikrintas šalių procesinių teisių tinkamas įgyvendinimas. Net ir pripažinus, jog tuo atveju, jeigu atsakovas nebūtų mokėjęs žaidėjams ir darbuotojams į apskaitą neįtraukto darbo užmokesčio bei komerciniais tikslais nebūtų naudojęs paramos lėšų, mokesčiai valstybei dėl objektyvių priežasčių (lėšų trūkumo) nebūtų buvę sumokėti, tai savaime nelemtų atsakovo visiško atleidimo nuo civilinės atsakomybės. Ginčo kontekste yra privalu teisiškai įvertinti ir atsakovo atskirtimus į ieškinį bei jo teiginius, susijusius su ketinimais bet kokiomis priemonėmis (taip pat ir neteisėtai, užtraukiančiais baudžiamąją atsakomybę veiksmais) tęsti galbūt jau nemokios įstaigos veiklą, tuo nepagrįstai didinant įstaigos įsiskolinimą valstybės biudžetui. Dėl neteisėtų atsakovo veiksmų susidarė ne tik mokesčių valstybės biudžetui skola, bet ir buvo skaičiuojamos netesybos. Pirmosios instancijos teismui nepripažinus atsakovo veiksmų neteisėtumo, taip pat nebuvo tiriami ir vertinami ieškovės į bylą pateikti įrodymai, kuriais ji įrodinėjo žalos dydį, sprendime nepasisakyta dėl žalos fakto bei jos dydžio, priežastinio ryšio dėl padarytos konkrečios žalos ir neteisėtų pripažintų atsakovo veiksmų, nukreiptų tiesiogiai į ieškovę. Šios aplinkybės turėtų būti nagrinėjamos grąžinus bylą iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui.

III. Kasacinio skundo teisiniai argumentai

20. Kasaciniame skunde atsakovas A. K. prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. balandžio 4 d. nutartį. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 20.1. Skundžiama nutartimi teismas pažeidė Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintą *non bis in idem* principą ir sudarė sąlygas neteisėtam išteisinto atsakovo nubaudimui.
- 20.2. Tais atvejais, kai baudžiamojoje byloje buvo sprendžiamas su mokesčių nesumokėjimu susijęs klausimas, o kaltinamas asmuo buvo išteisintas, mokesčių administratoriaus priimtas vėlesnis sprendimas, kuriuo yra paneigiamas baudžiamojoje byloje priimto nuosprendžio aplinkybės, yra laikytinas *non bis in idem* principo pažeidimu ir siekiu asmenį nubausti dukart. Šiuo atveju nuosprendžiui buvo konstatuota, kad nėra pagrindo teigti, jog A. K. turėjo tyčią veikti, pasisavinti įstaigų lėšas ir veikė prieš įstaigų interesus. Taigi, iš baudžiamosios bylos duomenų Lietuvos apeliacinis teismas nustatė ir nusprendė, kad visos įstaigos lėšos buvo naudojamos išimtinai įstaigos interesams tenkinti ir jos finansinėms galimybėms išsaugoti.
- 20.3. Nors pati civilinė byla savo esme nėra priskirtina „baudžiamajam“ elementui, tačiau šioje byloje sprendžiami ieškovės reikalavimai yra kildinami iš patikrinimo protokolo ir VMI sprendimo, kuriais yra siekiamas *non bis in idem* principo pažeidimo ir kurie suponuoja atskiro „baudžiamojo“ proceso inicijavimą ir tąsą. Atsakovo vertinimu, mokesstinis procesas, kurio metu buvo atliktas mokesstinis įstaigos patikrinimas ir priimtas patikrinimo aktas bei VMI sprendimas, yra laikytinas tiesiogiai susijusiu su baudžiamąja byla, joje nagrinėtomis faktinėmis aplinkybėmis, taigi turėtų būti laikomas „baudžiamuoju“. Tokia išvada yra pagrįsta tuo, kad šiais ieškovės sprendimais yra siekiama nubausti atsakovą – išieškoti iš jo neteisėtai apskačiuotus mokesčius.
- 20.4. Ieškovė po nuosprendžio atsakovo atžvilgiu priėmimo atliko įstaigos finansinės veiklos patikrinimą ir 2022 m. kovo 17 d. patikrinimo aktu Nr. (31.49) FR0680-86 bei 2022 m. kovo 31 d. sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo (Nr. 31.49Mr FR0682-62) nusprendė, kad „VŠĮ „Krepšinio ratas“ likusiai 314 784,80 Eur <...> paramos sumai neturi juridinę galią patvirtinančių dokumentų. Mokesčio patikrinimo, remiantis surinktais įrodymais nustatyta, kad VŠĮ „Krepšinio ratas“ 314 784,68 Eur gauta parama buvo panaudota ne pagal Labdaros ir paramos įstatymo <...> nustatytą paskirtį, todėl, vadovaujantis Pelnų mokesčio įstatymo <...> 4 straipsnio 6 dalies 1 punkto nuostatomis, netinkamai panaudota parama tampa pelno mokesčio objektu ir nuo jo apskaičiuojamas pelno mokestis“. Tokiu būdu buvo iš esmės priimtas Lietuvos apeliacinio teismo nuosprendžiui priešingas sprendimas – ieškovė, iš konteksto ištraukusi Lietuvos apeliacinio teismo nuosprendžio teiginį, jog jokių juridinės galios dokumentų dėl įstaigos lėšų panaudojimo pateikta nebuvo, laikė, kad tai suponuoja Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo pažeidimą, t. y. neva įstaigos lėšų panaudojimą ne įstaigos reikmėms. Skundžiama nutartimi Lietuvos apeliacinis teismas neatsižvelgė į šias aplinkybes.
- 20.5. Skundžiama nutartimi yra visiškai ignoruota, kad nors nuosprendyje nurodyta, jog ekspertai neidentifikavo buhalterinių dokumentų, vis dėlto baudžiamąją bylą nagrinėjęs Lietuvos apeliacinis teismas, remdamasis kitais įrodymais ir jų visuma, konstatavo, jog įstaigos lėšos buvo panaudotos įstaigos reikmėms. Tai lemia, kad nuo tokių lėšų ieškinyje nurodyti mokesčiai negalėjo būti priskaičiuoti. Atitinkamai negalėjo būti pripažįstama ir ieškinyje nurodyta žala.
- 20.6. Nuosprendžiui nebuvo nustatyta jokių aplinkybių, kurios patvirtintų, kad įstaigos lėšos buvo panaudotos ne pagal Labdaros ir paramos įstatymo nustatytas sąlygas, šių lėšų priteisimas apskritai yra negalimas ir neteisėtas. Todėl toks skundžiama nutartimi įtvirtintas precedentas sudarytų sąlygas valstybės institucijoms piktnaudžiauti savo teisėmis ir siekti neteisėto nubaudimo asmenų, kurie baudžiamąją tvarką buvo išteisinti, tokiu būdu pažeidžiant *non bis in idem* principą.
- 20.7. Atsakovui niekuomet nebuvo sudarytos galimybės apskusti ieškovės sprendimo ir patikrinimo akto centriniams mokesčių administratoriui bei vėliau administraciniam teismui. Pirmą kartą apie patikrinimo aktą ir sprendimą atsakovas sužinojo tik gavęs ieškinio kopiją.
- 20.8. Skundžiama nutartimi iš esmės buvo pažeista nuosprendžio baudžiamojoje byloje prejudicinė galia, o kartu ir nuosprendžio visuotinis privalomumas. Atsakovo vertinimu, skundžiama nutartis nėra suderinama su CPK 18 straipsnyje ir 182 straipsnio 3 punkte įtvirtintomis taisyklėmis bei nuosekliai suformuota Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pozicija šiuo klausimu.
- 20.9. Nors nuosprendžiui Lietuvos apeliacinis teismas nustatė, kad atsakovas, būdamas įstaigos vadovas, suklustodamas dokumentus vedė apgaulingą apskaitos tvarkymą ir teikė neteisingus duomenis apie pajamas ir išlaidas, todėl buvo pripažintas kaltu, jam buvo pritaikyta subendrinta 16 947 Eur dydžio bauda, vis dėlto tuo pačiu nuosprendžiu pripažinta, kad atsakovas negali būti laikomas kaltu už 314 784,68 Eur įstaigos lėšų pasisavinimą ir (arba) iššvaistymą, kadangi visos lėšos buvo panaudotos įstaigos reikmėms, nors ir nesant buhalterinių dokumentų.
- 20.10. Tai, kad visos įstaigos lėšos buvo panaudotos išimtinai įstaigos reikmėms ir įstaigos interesams tenkinti, negali būti iš naujo ginčijama šioje civilinėje byloje. Priešingu atveju būtų paneigiamas baudžiamojo proceso rezultatas, nuosprendžio visuotinis privalomumas ir jo prejudicinė galia. Todėl skundžiamos nutarties motyvai, kuriais buvo pripažinta, kad atsakovas neįrodė civilinėje byloje įstaigos paramos lėšų panaudojimo įstaigos reikmėms, yra akivaizdžiai prieštaraujantys nuosprendžio prejudicinei galiai.
21. Ieškovė Šiaulių apskrities valstybinė mokesčių inspekcija atsiliepimo į atsakovo kasacinį skundą teismo nustatytu terminu nepateikė.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl bylos nagrinėjimo kasacine tvarka ribų

22. Bylos nagrinėjimo kasaciniame teisme ribas apibrėžia CPK 353 straipsnis. Pagal šio straipsnio pirmąją dalį, kasacinis teismas, neperžengdamas kasacinio skundo ribų, patikrina anksčiau sprendimus ir (ar) nutartis teisės taikymo aspektu; kasacinis teismas yra saistomas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismu nustatytu aplinkybiu. Toks bylos nagrinėjimo kasaciniame teisme ribų (ir kartu kasacinio proceso paskirties) apibrėžimas reiškia, kad kasacinis teismas sprendžia išimtinai teisės klausimus, be to, tik tokius klausimus, kurie yra tiesiogiai iškelti kasaciniame skunde (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. vasario 24 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-2-684/2021 19 punktą). Nuostatos, kad kasacinis teismas kasacijos funkcija vykdo neperžengdamas kasacinio skundo ribų, teisėjų kolegija laikosi nagrinėdama atsakovo kasacinį skundą, nes nenustatyta pagrindo peržengti kasacinio skundo ribas (CPK 353 straipsnio 1, 2 dalys).
23. CPK 341 straipsnyje įtvirtintas draudimas kasacine tvarka peržiūrėti pirmosios instancijos teismo sprendimus ir nutartis, kure nebuvo peržiūrėti apeliacine tvarka. Ši nuostata aiškintina kartu su CPK 340 straipsnio 1 dalimi, pagal kuria kasacijos objektas yra apeliacinės instancijos teismo sprendimas ar nutartis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. gruodžio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-624/2006). Taigi, pagal CPK 341 straipsnio 1 dalį, kasacija nėra galima nesant kasacijos objekto – apeliacinės instancijos teismo sprendimo ar nutarties.
24. Nagrinėjamoje byloje pirmosios instancijos teismas ieškovės ieškinį atmetė nenustatęs atsakovo neteisėtų veiksmų, nukreiptų prieš kreditorę (ieškovę). Apeliacinės instancijos teismas pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikino ir perdavė bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad byloje yra įrodyti neteisėti atsakovo veiksmai, nukreipti prieš kreditorę (ieškovę), o iš naujo nagrinėdamas bylą pirmosios instancijos teismas turėtų nustatyti ieškovės galimai patirtos žalos dydį bei priežastinį ryšį tarp žalos ir neteisėtų veiksmų, įskaitant ištirti aplinkybes, ar atsakovui neatlikus nusikalstamos veikos mokesčiai būtų buvę sumokėti. Taigi bylos pagal kasacinį skundą nagrinėjimo dalyką neperžengiant kasacinio skundo ribų sudaro tik teisės aiškinimo ir taikymo klausimai, susiję su viena iš civilinės atsakomybės sąlygų – atsakovo neteisėtais veiksmais.
25. Teisėjų kolegija pažymi, kad atsakovas neteikia argumentų dėl teisės normų, nustatančių bendrovės vadovo tiesioginę atsakomybę, aiškinimo ir taikymo. Atsakovas kasacinį skundą grindžia iš esmės dvejopo pobūdžio argumentais: apeliacinės instancijos teismo nutartis sudarė sąlygas dvigubai atsakovo atsakomybei taikyti; antra, teismas, nustatydamas atsakovo neteisėtus veiksmus, nesivadovavo baudžiamojoje byloje nustatytais prejudiciniais faktais. Be to, šiuos argumentus atsakovas teikia tik dėl neteisėtų veiksmų, susijusių su pelno mokesčio nesumokėjimu nuo ne pagal paskirtį panaudotos 314 784,80 Eur sumos. Dėl šių argumentų teisėjų kolegija ir pasisakys.

Dėl non bis in idem principo pažeidimo

26. Atsakovas kasaciniame skunde teigia, kad skundžiama nutartimi teismas pažeidė Konstitucijoje įtvirtintą *non bis in idem* principą (už tą patį nusikaltimą, taip pat už tą patį teisės pažeidimą, kuris nėra nusikaltimas, asmuo negali būti baudžiamas antrą kartą). Atsakovo teigimu, šio principo pažeidimas pasireiškė tuo, kad ieškovės reikalavimai kildinami iš ieškovės surašyto patikrinimo protokolo ir sprendimo, kurie, atsakovo nuomone, suponuoją atskiro baudžiamojo proceso inicijavimą ir tąsą.
27. Teisėjų kolegija sutinka su atsakovo argumentais, kad dėl baudų paskyrimo pagal mokesčius reglamentuojančius įstatymus ir kartu administracines ar baudžiamosios atsakomybės taikymo gali atsirasti dvigubo baudimo situacija ir taip gali būti pažeistas *non bis in idem* principas. Vis dėlto, teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovas nepagrindė, kad tokia situacija susiklostė nagrinėjamoje byloje.
28. Pirmą, nagrinėjamoje byloje sprendžiamą atsakovo kaip bendrovės vadovo tiesioginės civilinės atsakomybės bendrovės kreditoriams klausimą. Byloje nėra sprendžiama dėl atsakovo administracinės atsakomybės ar atsakomybės pagal mokesčius reglamentuojančius įstatymus taikymo. Aplinkybė, kad atsakovas buvo nuteistas ar išteisintas baudžiamojoje byloje, nepanaikina galimybės spręsti dėl atsakovo civilinės atsakomybės.
29. Baudžiamoji atsakomybė ir civilinė atsakomybė yra savarakiškos teisinės atsakomybės rūšys, kurios nekonkuruoja tarpusavyje, t. y. ta aplinkybė, kad asmuo yra nuteistas ir jam paskirta baudžiamoji sankcija, neatleidžia jo nuo pareigos atlyginti nusikaltimu padarytą žalą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. gegužės 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-126-469/2021, 29 punktą). Taip pat ir asmens išteisinimas nenustatęs atitinkamos nusikalstamos veikos sudėties (nusikalstamų veiksmų) nepanaikina asmens civilinės atsakomybės, jei yra nustatomos visos civilinės atsakomybės sąlygos. Veiksmų teisėtumas baudžiamojo įstatymo prasme savaime nereiškia veiksmų teisėtumo civilinės atsakomybės taikymo kontekste.
30. Antra, kaip matyti iš bylos aplinkybių, ieškovės 2022 m. kovo 17 d. patikrinimo aktu Nr. (31.49) FR0680-86 bei 2022 m. kovo 31 d. sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo (Nr. 31.49Mr FR0682-62) prievolė sumokėti mokesčius, baudas bei delspinigius nustatyta ne atsakovui, o VšĮ „Krepšinio ratas“. Taigi, ieškovės patikrinimo aktu ir priimtu sprendimu buvo sprendžiama dėl VšĮ „Krepšinio ratas“, o ne atsakovo mokestinės atsakomybės. Ieškovės surašytas patikrinimo aktas ir sprendimas nagrinėjamoje byloje yra įrodymai, kuriais ieškovė grindžia jai kaip kreditoriui padarytą žalą. Atsakovas, siekdamas atsikirsti į pareikštus ieškovės reikalavimus, turi teisę teikti įrodymus, kurie paneigtų ieškovės įrodinėjamas aplinkybes. Pateiktų įrodymų – patikrinimo protokolo ir sprendimo – tyrimas ir vertinimas byloje, kurioje sprendžiamas civilinės atsakomybės klausimas, nesuponuoją nei atskiro baudžiamojo proceso inicijavimo, nei jo tąsą.
31. Teisėjų kolegija, remdamasi nurodytais argumentais, konstatuoja, kad atsakovas kasaciniu skundu nepagrindė, jog skundžiama apeliacinės instancijos teismo nutartimi buvo sudarytos sąlygos *non bis in idem* principo pažeidimui.

Dėl prejudicinių faktų, nustatytų įsiteisėjusių teismo nuosprendžiu

32. Kasaciniu skundu atsakovas teigia, kad apeliacinės instancijos teismas, nustatydamas atsakovo neteisėtus veiksmus, kurių pagrindu buvo apskaičiuotas pelno mokestis bei su jo nesumokėjimu susiję delspinigiai ir bauda, paneigė nuosprendžio prejudicinę galią, neatsižvelgdamas į tai, kad atsakovas buvo išteisintas dėl įstaigų paramos lėšų pasisavinimo, ir į tai, kad nuosprendžiu buvo nustatytas paramos sumos naudojimo įstaigų reikmėms faktas. Atsakovo nuomone, apeliacinės instancijos teismo nutartis nėra suderinama su CPK 18 straipsniu ir 182 straipsnio 3 punkte įtvirtintomis taisyklėmis bei nuosekliai suformuota kasacinio teismo praktika šiuo klausimu.
33. Nereikia įrodinėti aplinkybių, nustatytų įsiteisėjusių teismo sprendimu kitoje civilinėje ar administracinėje byloje, kurioje dalyvavo tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teisinės pasekmės ir nedalyvaujantiems byloje asmenims (CPK 182 straipsnio 2 punktą); asmens nusikalstamų veikų padarinių, nustatytų įsiteisėjusių teismo nuosprendžiu baudžiamojoje byloje, ar administracinio nusižengimo padarinių, nustatytų įsiteisėjusių teismo nutarimu (CPK 182 straipsnio 3 punktą).
34. Kasacinis teismas išaiškino, kad įsiteisėjusio teismo nuosprendžio, priimto baudžiamojoje byloje, atžvilgiu taikoma ne CPK 182 straipsnio 2

punkte, o 3 punkte įtvirtinta prejudicinių faktų taisyklė (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. vasario 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-7-1075/2022, 24 punktas). Kasacinio teismo praktika dėl CPK 182 straipsnio 3 punkto aiškinimo apibendrinanurodytos nutarties 26 punkte.

35. Minėtoje nutartyje teismas nurodė, kad kasacinis teismas, aiškindamas CPK 182 straipsnio 3 punktą dėl padarinių, nustatytų įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu, prejudicialumo civilinėje byloje, yra suformulavęs tokias šio punkto aiškinimo nuostatas:
- 35.1. įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatyti faktai turi ribotą prejudicinę galią civilinėje byloje. Taip yra todėl, kad asmens veiksmų tyrimas ir vertinimas atliekamas baudžiamojo proceso ir baudžiamųjų įstatymų taikymo aspektu, tuo tarpu to paties asmens veiksmai civilinėje byloje tiriami ir vertinami pagal civilinio proceso ir civilinių įstatymų reikalavimus. Įrodinėjimo dalykai baudžiamojoje ir civilinėje bylose paprastai yra skirtingi (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 16 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-89-701/2018 29–32 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką). Taigi, kasacinis teismas laikosi ribotos įsiteisėjusio teismo nuosprendžio prejudicinės galios taikymo civilinėje byloje principo (ribotos prejudicinės galios principas);
- 35.2. nors įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatyti faktai turi ribotą prejudicinę galią civilinėje byloje, asmens nusikalstamų veikų padariniai, nustatyti įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu baudžiamojoje byloje, nėra susiaurinami aiškinant juos kaip apimančius tik faktą, kad atitinkamas asmuo buvo pripažintas padariusiu nusikaltimą. Prejudicinę galią civilinėje byloje turi ir įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu konstatuotų nusikalstamų veiksmų bei jų civilinių teisinių pasekmių faktas, t. y., pavyzdžiui, nusikalstama veika padarytos žalos pobūdis ir dydis, nusikaltimo tiesioginės paseknės (fizinio asmens mirtis, kūno sužalojimai, turto sunaikinimas ir sugadinimas) ir t. t., taip pat ir tai, ar tuos veiksmus padarė asmuo, dėl kurio priimtas teismo nuosprendis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. lapkričio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-554/2008; 2017 m. vasario 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-56-969/2017, 16 punktas; 2018 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-89-701/2018, 33 punktas);
- 35.3. faktus nėra pagrindo pripažinti prejudiciniais, kai nagrinėjimo dalykas baudžiamojo proceso tvarka nagrinėtoje byloje ir nagrinėjamoje civilinėje byloje yra skirtingas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. birželio 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-155-381/2021, 116 punktas);
- 35.4. sąlyga, kad išnagrinėtoje byloje būtų dalyvavę tie patys asmenys kaip ir nagrinėjamoje civilinėje byloje, taikoma tada, kai kaip prejudiciniais remiamasi faktais, nustatytais įsiteisėjusiu teismo sprendimu kitoje civilinėje ar administracinėje byloje (CPK 182 straipsnio 2 punktas). Tuo tarpu tam, kad prejudiciniais būtų laikomi įsiteisėjusio teismo nuosprendyje konstatuoti faktai dėl asmens, kuriam priimtas nuosprendis, nusikalstamų veikų pasekmių, įstatyme tokios sąlygos nenustatyta (CPK 182 straipsnio 3 punktas) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. rugsėjo 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-360/2010);
- 35.5. prejudicinę galią turi visų rūšių teismo nuosprendžiais (apkaltinamuoju, išteisinamuoju, taip pat nuosprendžiu, kuriuo baudžiamoji byla nutraukiama) nustatytos nusikalstamų veiksmų pasekmės (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-89-701/2018, 32 punktas ir jame nurodyta teismo praktika);
- 35.6. prejudicinę galią visada turi įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis, nes juo būna pasisakoma dėl pripažinto kaltu asmens nusikalstamų veiksmų, kurie paprastai sukelia civilinius teisinius padarinius. Tačiau išteisinamasis nuosprendis absoliučiai visais atvejais negali būti pripažįstamas prejudicinę galią turinčiu ir eliminuojančiu išteisinto asmens civilinės atsakomybės taikymo galimybę (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2001 m. gegužės 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-525/2001; 2010 m. gegužės 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-213/2010); išteisinamajame nuosprendyje nustatytos aplinkybės tiek, kiek jos susijusios su nusikalstamos veikos vertinimu ir inkriminavimu baudžiamosios teisės prasme, neturi prejudicinės galios civilinėje byloje, nes skiriasi šių bylų įrodinėjimo dalykas bei žalą padariusio asmens veiksmų neteisėtumo vertinimo kriterijai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-378/2009);
- 35.7. teismo nuosprendžiai, kuriais nustatyti faktai civilinio ginčo teisiniame santykiyje nėra prejudiciniai, vertintini kaip rašytiniai įrodymai pagal bendrąsias įrodymų vertinimo taisykles (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. balandžio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2008).
36. Ribotos įsiteisėjusio teismo nuosprendžio prejudicinės galios taikymo civilinėje byloje principas lemia, kad aplinkybė, jog atsakovas buvo išteisintas dėl įstaigų paramos lėšų pasisavinimo, nepanaikina tiesioginės atsakovo kaip vadovo civilinės atsakomybės taikymo galimybės. Kaip nurodyta suformuotoje kasacinio teismo praktikoje, išteisinamajame nuosprendyje nustatytos aplinkybės, kiek jos susijusios su nusikalstamos veikos vertinimu ir inkriminavimu baudžiamosios teisės prasme, neturi prejudicinės galios civilinėje byloje, nes skiriasi šių bylų įrodinėjimo dalykas bei žalą padariusio asmens veiksmų neteisėtumo vertinimo kriterijai (šios nutarties 35.6 punktas). Atsakovo nurodytu įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu, priimtu baudžiamojoje byloje, vertinta aplinkybė, kad byloje liko nepaneigtas lėšų naudojimo įstaigų reikmėms faktas, yra aplinkybė, kuria remdamasis teismas sprendė tik dėl nusikaltimo (ne)buvimo. Be to, priešingai nei teigia atsakovas, išteisinamasis nuosprendis jo atžvilgiu priimtas nenustačius lėšų pasisavinimo fakto, o ne dėl šių lėšų tinkamo įtraukimo į apskaitą ir panaudojimo pagal Labdaros ir paramos įstatyme nustatytą paskirtį.
37. Teisėjų kolegija, remdamasi nustatytu teisiniu reguliavimu bei nurodyta kasacinio teismo praktika, konstatuoja, jog apeliacinės instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė CPK 182 straipsnio 3 punktą ir nenukrypo nuo suformuotos kasacinio teismo praktikos šiuo klausimu. Nenustačiusi CPK 182 straipsnio 3 dalies taikymo pažeidimo, teisėjų kolegija nepasisako dėl kasacinio skundo argumentų, susijusių su CPK 18 straipsnio pažeidimu.

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų

38. Apibendrinama išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad kasacinio skundo argumentai nesudaro pagrindo panaikinti ar pakeisti skundžiamą procesinį sprendimą.
39. Atsižvelgiant į tai, kad kasacinis teismas nekonstatavo apeliacinės instancijos teismo sprendimo neteisėtumo pagal kasacinio skundo argumentus, o apeliacinės instancijos teismas pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikino ir perdavė bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimo klausimas išspręstas šiam teismui iš naujo išnagrinėjus bylą.
40. Kasacinis teismas nepatyrė išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsniu,

nutaria:

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. balandžio 4 d. nutartį palikti nepakeistą.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjos

Goda Ambrasaitė-Balynienė

Danguolė Bublienė

Grażina Davidonienė